

Piirkondliku partnerluse eeldused ja võimalused

Georg Sootla
TLÜ Riigiteaduste Instituut
Avaliku poliitika professor

Haridus- ja teadusministeerium

Mis on partnerlus?

Korralduse tüüp/ kuvand	Ratsionaalsuse allikas	Kontrolli viis	Tugevus	Teenuse osutamise keskne eesmärk
Traditsiooniline/ kogukond	Traditsiooni lüsis	Kirjutamata reeglid,	Stabiilsus	Kõikide kaitse
Protseduuriiline/ bürokratia	Seadus	Formaalsed reeglid	Töökindlus, lihtsus	Universaalne kohtlemine
Süsteemne / korporatsioon	Juhtimine	Plaan	Eesmärgist johtuv	Sihtmärgid/ tulemused
Uus Avalik Haldus	Konkurents	Lepingud ja tulemusnäitajad	Efektiivsus, ökonomia	Madal hind, valik
Võrgustikud ja partnerlus	Usaldusväärsed suhted	Konsulteerimine, rahulolu	Paindlikkus, enesekorraldus	Sünergia saavutamine, kodanike võimestamine

Miks piirkondlik korraldus?

Täiskasvanuharidust (TKH) ei saa ega pole otstarbekas korraldada vaid tsentraalselt, sest:

- See on väga **mitmesuunaline tegevus**, palju sihtrühmi (noored ja pensionärid) ja asutusi
- Sünkreeted eesmärgid ja koordineeritud tegevused** (tark laps) vs. määruse nr 157 murd 5 täitmine (harukondlikkus)
- Võimalus ja vajadus kaasata kõiki osapooli - **koostöö sünergia vs dubleerimine**
- See on avalik hüve, **kasu mitte üksnes õppijale vaid piirkonnale, kogukonnale**

Kuidas ehitada partnerlust?

- Partnerluse üldised eeldused, osalejate mandaat
- Partnerluse struktuur: osalejad ja koostöö viisid
- Partnerluse ressursid
- Partnerluse sisu
- Partnerluse võimalikud tulemid

Partnerluse üldised eeldused

- Kultuurikontekst üldine: mis ühiskond me oleme?
- Valitsemiskorralduse ideoloogia: tsentraliseeriv vs. võimestav
- TKH roll partnerite missioonis
- Partnerite autonoomia toimida
- Partnerluse eesmärkide legitiimsus nii riigis kui piirkonnas

Struktuur

- Kuidas kujunevad partnerid (AÜ-ÜA), nende võimuressuss
- Partnerite rollid (tootjad ja tarbijad tasakaalustada)
- Otsustamise viisid (osalus, partnerluse sügavus)
- Eesmärkide paljusus – lihtne-keerukas
- Partnerluse õiguslik vorm

Ressursid

- ❑ Ressursi allikad: saadud vs. ise teenitud + koostöö sünergia
- ❑ Kasutamise vabadus: reeglid vs. tulemuslikkus
- ❑ Ressurss ühises katlas vs. hajutatud kohustuste näol
- ❑ Jooksvad kulud vs. investering partnerlusse
- ❑ Võimalus luua oma infra (varad, inimesed)

Tegevused

- ❑ Võrgustik teeb ise vs. delegeerib ja kavandab
- ❑ Partnerluse tüüp:
 - Ühise konteksti kujundamine tegevusteks (infovahetus laste kätimusest)
 - Koordineerimine ja eesmärkide ühildamine (kool, huvikool, politsei, tööandjad)
 - ühisprogramm + oma personal

Mõjud

- ❑ Instrumentaalsed tulemused (tükid, ühikud) vs. sotsiaalse ja territoriaalse kapitali kasvatamine
- ❑ Mõju partnerite suutlikkusele ja heaolule piirkonnas
- ❑ Osalus, kaasamine, demokraatia, usaldus

Teooria ja praktika: Eesti väljavaated

- ❑ Aktiivne riik on maakonnast sisuliselt lahkunud, alles käsutäitjad-esindajad
- ❑ Koostöö isegi omavalitsuste vahel on loid, usaldus väike (püüd kõike ise ära teha, kuid toime ei tulda)
- ❑ KOV juhid ei suuda kohalikke toimijaid eest vedada (pole pakkuda stiimuleid, nt. maa)
- ❑ Ilma piirkondlik haldusreformita (mitte ainult KOV reformita!) paetnerluse väljavaated üpris hägused (RTI uurimus keskkonnaharidusest)

Täna tähelepanu eest, häid mõtteid edasiseks

